
МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

УДК 811.581

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/26.195873>

Наталія КОЛОМІЄЦЬ,

orcid.org/0000-0002-0171-6938

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) *natak675@gmail.com*

Марія МАКОВСЬКА,

orcid.org/0000-0002-7831-6510

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Київ Україна) *malide0104@gmail.com*

**СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА КОНЦЕПТУ «МИР»
У КИТАЄМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ**

У статті розглядаються особливості вербалізації концепту «мир» у сучасному китаємовному політичному дискурсі, а саме вибудовується структура концепту, його ядро та периферія шляхом дефініційного аналізу. Концепт «мир» є аксіологічно маркованим та відіграє значну роль у сучасному політичному дискурсі. На прикладі аналізу словникових дефініцій номена-вербалізатора концепту було здійснено спробу формування ядерної зони цього концепту. Головний номер-вербалізатор концепту «мир» був визначений шляхом суцільної вибірки та аналізу частотності вживання у промовах Голови Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпіна за 2008 рік.

Найчастотнішим номеном-вербалізатором було визначено лексику 和平. Слід зазначити, що ієрогліфи 和 та 平 мають велику кількість словникових дефініцій, що вказує на їх багатозначність, а також доволі високий ступінь валентності. Це все свідчить про поширеність та частотність використання цих номерів, що своєю чергою вказує на аксіологічну маркованість.

Лінгвокультурологія досліджує концепти як культурно марковані одиниці, що є об'єднанням знань, уявлень та асоціацій про певне поняття або предмет та є спільними для носіїв мовної картини світу певного етносу. Лінгвокультурологічний аналіз політичного дискурсу дає можливість робити висновки про певний концепт, оскільки політичний дискурс має велике значення та сугестивний вплив на значну кількість носіїв мовної картини світу.

У результаті аналізу словникових тлумачень основних номерів-вербалізаторів концепту «мир» була виявлена низка ознак, що входять до понятійної частини його структури, а саме: “відсутність війни/мир та злагода”, “м'який/лагідний”, “тихий/спокійний”, “гармонійний”, “рівний/врівноважувати”.

Вищезазначені поняттєві ознаки є виокремленими із лексикографічних джерел, тобто вони є дефініційними. Отже, вони і становлять ядро концепту «мир» у сучасній китайській мові.

Ключові слова: лінгвокультурологія, концепт, мир, політичний дискурс, китайська мова.

Nataliia KOLOMIETS,

orcid.org/0000-0002-0171-6938

PhD in Philology,

*Assistant of the Department of Languages and Literatures
of the Far East and Southeast Asia*

Institute of Philology

Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) natak675@gmail.com

Mariia MAKOVSKA,

orcid.org/0000-0002-7831-6510

PhD in Philology,

*Assistant of the Department of Languages and Literatures
of the Far East and Southeast Asia*

Institute of Philology

Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) malide0104@gmail.com

SEMANTIC STRUCTURE OF THE CONCEPT “PEACE” IN CHINA POLITICAL DISCOURSE

The article deals with the peculiarities of verbalization of the concept “peace” in modern Chinese political discourse, namely, the structure of the concept, its nucleus and periphery is constructed by means of definitive analysis. The concept peace is axiologically labeled and plays a significant role in contemporary political discourse. On the example of the analysis of the dictionary definitions of the concept verbalizers was made an attempt to form the nuclear zone of this concept. The main verbalizer of the concept “peace” was identified through a continuous sampling and analysis of the frequency of use in speeches of the Head of the People’s Republic of China Xi Jinping for 2008.

The most common nomen-verbalizer was the lexical unit 和平. It should be noted that the characters 和 and 平 have a large number of vocabulary definitions, which indicates their ambiguity as well as a high degree of valence. All these testify to the prevalence and frequency of use of these nomen-verbalizers, which in turn indicates the axiological marking of the concept.

Linguoculturology explores concepts as culturally marked units, which are the union of knowledge, ideas and associations about a particular concept or subject and are common to speakers of a linguistic picture of the world of a particular ethnic group. Linguocultural analysis of political discourse makes it possible to draw conclusions about a certain concept, since political discourse is of great importance and has a suggestive influence on a significant number of speakers of the linguistic picture of the world.

The analysis of vocabulary interpretations of the main nomen-verbalizers of the concept of “peace” revealed a number of features that are part of the conceptual part of its structure, namely: “no war/peace and harmony”, “soft/gentle”, “quiet/calm”, “harmonious”, “even/balance”.

The foregoing conceptual features are separated from lexicographic sources, that is, they are definitive. Therefore, they are the core of the concept of “peace” in modern Chinese.

Key words: *linguoculture, concept, peace, political discourse, Chinese.*

Постановка проблеми. Сучасна лінгвістика спрямовує вектор досліджень на культурний компонент мовної картини світу. Аналіз впливу навколишнього світу на формування мовної картини світу та концептуалізації дійсності у свідомості етносу є досить актуальним питанням, яке дає змогу зробити висновки про уявлення етносу щодо певних аксіологічно маркованих понять через їх мовне втілення. Натепер концепт «мир» у китайському політичному дискурсі є недослідженим. У зв’язку з розширенням взаємозв’язків Китаю з іншими країнами виникає потреба у дослідженні структури концепту та семантичного значення, яке вкладається носіями китайської мовної картини світу у цей концепт.

Метою дослідження стало визначення структури концепту «мир» у китаємовному політичному дискурсі на матеріалі промов Голови КНР Сі Цзіньпіна за 2008 рік шляхом лінгвокультурологічного дефініційного аналізу.

Аналіз досліджень. Лінгвокультурологія – комплексна наукова дисципліна синтезуючого типу, що вивчає взаємозв’язок та взаємодію культури і мови у її функціонуванні, відображає цей процес як цілісну структуру одиниць у єдності їх мовного та позамовного (культурного) змісту за допомогою системних методів та з орієнтацією на сучасні пріоритети та культурні настанови (систем норм та суспільних цінностей). (Попова 2001: 125–126).

Центральне місце у лінгвокультурологічних дослідженнях посідає проблема культурних відмінностей. У межах лінгвокультурології досліджуються предмети та явища, що є унікальними для певної культури; концепти, що визначають специфіку поведінки певного народу; міфологія, що відображається у легендах, казках, прислів'ях та приказках, інших фольклорних формах; прецедентні тексти, певний культурний мінімум, знання якого є необхідним для всіх представників певної культури; національні символи, тобто образи, з якими асоціюють себе представники етносу; правила етикету, властиві певній культурі у сукупності слів, жестів та міміки (Карасик 2002: 121).

Головною метою лінгвокультурології, на думку В. Красних (Красних 2002), є дослідження та опис національного культурного простору крізь призму мови і дискурсу, а також вивчення культурного фону комунікативного простору.

Під національним культурним простором розуміється інформаційно-емоційне («етнічне») поле, віртуальний і водночас реальний простір, у якому людина існує та функціонує, що «відчувається» у взаємодії з явищами іншої культури. Він виступає як форма існування культури у свідомості людини. Національний культурний простір «включає в себе наявні та потенційно можливі уявлення про феномени культури у членів національно-культурної спільноти» (Гудков 1998: 124–133).

Концептуалізація – один із процесів діяльності людини, що полягає в осмисленні та упорядкуванні результатів внутрішнього рефлексивного досвіду людини й уявлень про об'єкти, явища дійсності та їхні ознаки (Селіванова 2008: 403). Вона є одним із головних понять лінгвокультурології, «одним із найважливіших процесів пізнавальної діяльності людини, що полягає в осмисленні отримуваної нею інформації, яка надходить із різних каналів і приводить до творення концептів, концептуальних структур і всієї концептуальної системи в психіці людини» (Кубрякова, 2004: 93).

Складниками концептуальної системи, формуванню якої сприяє концептуалізація, є *концепти* – інформаційні структури свідомості, різносубстратні за способами формування та представлення знань про певні об'єкти та явища (Лакофф, 1990).

Дискурсологія є мовознавчою дисципліною, яка представлена різними методологічними та теоретичними течіями, окремими дослідженнями та лінгвістичними школами, які спрямовані на загальний та всебічний опис та характеристику спілкування людей у специфічних і стандартних комунікативних ситуаціях з урахуванням різного

роду чинників (Селіванова, 2011). Об'єктом дискурсології є різноманітні дискурсивні практики мови, а предметом – організація дискурсу.

Обґрунтованим і важливим для подальшого дослідження політичного дискурсу є, на нашу думку, визначення терміна «дискурс», запропоноване Є. Переверзевим та В. Кожем'якіним. Вони пропонують розуміти під дискурсом «здійснену в певних історичних і соціальних рамках, особливим чином організовану і тематично сфокусовану послідовність висловлювань, рецепція яких здатна вплинути на моделі суб'єктивного досвіду людини, його внутрішню репрезентацію світу, переконання і поведінку» (Переверзев, Кожем'якін, 2008). Вчені звертають нашу увагу на те, що дискурс являє собою саме послідовність висловлювань, а не їх статистичну структуру, і ця послідовність зумовлена як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками. Дискурс – це людська діяльність, а не результат цієї діяльності.

Розглядаючи поняття «дискурс» у соціальному та політичному контексті, очевидним є те, що погляд на це поняття буде спрямований не як на міжперсональний діалог як «мовну подію», а як на «соціальний діалог», що відбувається за допомогою і через суспільні інститути між індивідами, групами й організаціями, а також і між самими соціальними інститутами, які задіяні в такому діалозі (Дука, 1998).

Політичний дискурс розглядається лінгвістами як об'єкт лінгвокультурологічного вивчення, як вторинна мовна підсистема з функціями, словником та комунікативним впливом. У політичному дискурсі репрезентується майже весь комплекс взаємозв'язків між людиною та суспільством, його аналіз передбачає, передусім, дослідження текстів у сукупності з екстралінгвальними чинниками та показує, як у різних мовних колективах моделюються культурні цінності, як пропагується соціальний порядок, які елементи мовної картини світу лишаються поза межами свідомих мовленевих стратегій мовців, як формується концептуальна картина світу, властива кожному мовному колективі (Романюк, 2012).

Соціокультурний контекст політичного дискурсу характеризується орієнтацією на масову аудиторію, об'єднану спільними цінностями і настановами, якими можна керувати; національно-культурною специфікою; ідеологічністю (дискурс відображає погляди, переконання, ціннісні орієнтації певної соціальної групи) (Клименко, 2009).

Варто зазначити про наявність тоталітарного компонента політичного дискурсу в Китаї, у якому можна виділити такі лінгвістичні особливості, як:

– декларативність (необґрунтовані узагальнюючі твердження, які спрямовані на емпіричну сферу реципієнта);

– слогановість (звернення до звичних формулювань, які створюють ілюзію безпеки та стабільності);

– велика кількість штампів (за рахунок ефекту офіційності збільшується довіра реципієнта до нової інформації);

– залучення широкого спектра метафор, у тому числі стертих (активування ментальних парадигм, що вибудовують у свідомості реципієнта потрібні асоціації);

– апеляція до цінностей, емоцій (створення позитивного/негативного образу об'єкта повідомлення через зв'язок з аксіологічно забарвленими маркерами);

– суттєвий зсув аксіологічної шкали залежно від сфери повідомлення (одні теми неприпустимо піддавати критиці, а про інші не можна висловлюватись позитивно, наприклад, КПК та незалежність Тайваню відповідно) (Нечипоренко, 2010).

Виклад основного матеріалу. Протягом останніх десятирічь Китай суттєво змінився, здійснивши потужний ривок у геополітичному та економічному вимірах. Загальна стратегія сучасної зовнішньої політики КНР найбільш повно виражена в оригінальній теорії «мирного розвитку Китаю» (中国和平发展), яка почала формуватися і здійснюватися з середини 1990-х років з метою підвищення міжнародної репутації країни в ході здійснення політики «реформ і відкритості».

Загалом курс «мирного розвитку Китаю» передбачає: сприятливу міжнародну обстановку; здійснення миролюбної політики; утвердження власних культурних особливостей; самообмеження можливостей розширення; стратегію розвитку, що обстоє мирні засоби для отримання ресурсів.

Концепція «мирного розвитку Китаю» стала офіційною ідеологією КНР у XXI столітті з метою спростування «теорії китайської загрози». Таким чином, зроблена спроба запевнити інші країни, що зростання Китаю не становить загрози миру та безпеці, а також не призведе до появи китайського гегемонізму. Тобто Китай прагне до реалізації цієї політики як усередині китайського суспільства, так і за його межами, щоб сприяти створенню мирного міжнародного оточення. Концепція «мирного розвитку Китаю» позиціонує Китай як відповідального світового лідера, який спирається на м'яку силу, і як країну, яка орієнтована на вирішення своїх внутрішніх проблем і покращення добробуту свого народу, а не на втручання в справи інших країн. Крім того, термін вка-

зує на бажання Китаю уникнути будь-якої міжнародної конфронтації і напруженості.

Китай намагається, спираючись на конфуціанську та даоську культурні традиції, йти шляхом мирного розвитку, вибудовуючи гармонійне суспільство усередині країни та мирні взаємовигідні стосунки з усім світом.

Соціокультурна ситуація, що складалася у Китаї в процесі його історичного розвитку, зумовила формування національно специфічних уявлень про сучасне поняття «мир» (和平).

Визначити специфіку уявлень китайського етносу про концепт «мир» можна за допомогою аналізу слів, фразеологізмів та кліше, а також шляхом визначення частотності та сполучуваності слів цього концептуального поля.

Слід зазначити, що, досліджуючи концепт «мир» у сучасному китайському політичному дискурсі, ми не спостерігаємо великого синонімічного ряду слів на позначення поняття «мир». Основною лексичною одиницею у китайській мові на позначення концепту «мир» виступає слово 和平 (héping).

Розглянемо дефініції слова «мир», представлені в китайських словниках. Так, «Великий сучасний словник китайської мови» (现代汉语大词典, 2000) визначає слово «мир» таким чином: 1. Стан коли немає війни: мирна обстановка, охороняти мир у всьому світі (指没有战争的状态: 和平环境, 保卫世界和平) 2. М'який, лагідний, ненасильницький: дія ліків м'яка (温和; 不猛烈: 药性和平。) 3. Тихий, спокійний: почувши ці слова, у нього на серці стало спокійно (平静; 宁静: 听了这番话, 他心里和平了一些). [现代汉语大词典, 2000: 510).

Цікавим є те, що у «Великій китайській енциклопедії» («中国大百科全书») ми не знаходимо визначення поняття «мир» (тоді як поняття війна наявне). (中国大百科全书 1995: 1919–1920). Натомість це поняття у словнику актуалізується у таких термінах: 和平法令 мирний указ; 和平共处五项原则 «П'ять принципів мирного співіснування» індійсько-китайського договору 1954 року: 1) взаємна повага територіальної цілісності і суверенітету; 2) ненапад; 3) невтручання у внутрішні справи; 4) рівність і взаємна вигода; 5) мирне співіснування); 和平号太空站计划 проєкт космічної станції «МИР»; 和平号探空火箭 ракета «Мир»; 和平用外层空间委员会 комітет з мирного використання космічного простору; 和平卫士导弹 миротворча ракета; 和平文化 культура миру; 和平主义 пацифізм.

А у «Великому словнику китайської мови» (汉语大词典, 2000) подається п'ять значень слова

«мир», зазначаючи історичні тексти та художні твори для розуміння цих значень.

1. 政局安定，没有战乱。《易·咸》：“圣人感人心而天下和平。”《汉书·王商传》：“今政治和平，世无兵革。”老舍《四世同堂》二七：“中国人是喜欢和平的。”

Стабільна політична ситуація, відсутність військових конфліктів. «31 гексаграма «Взаємодія» в «Цзін»: «Якщо великомудрий викликає добрі наміри у народу, то у Піднебесній мир». «Історія династії Хань. Біографія Ваншана. «Нинішній політичний мир, світ без війни». Лао Ше «Чотири покоління під одним дахом» 27 розділ: «Китайці, що люблять мир».

2. 温和；和顺。《荀子·君道》：“血气和平，志意广大。”唐 韩愈《与祠部陆员外书》：“其为人温良诚信……和平而有立。”宋 曾巩《洪渥传》：“为人和平，与人游，初不甚欢，久而有味。”沙汀《还乡记》七：“（冯大生）外表和平老实，一惹毛了，气性可并不小。”

Спокійний, м'який, лагідний. «Сюнь-цзи. Небесний геній»: «Кров стихає, дихання заспокоюється. Думки та бажання розширюються». Династія Тан, Хань Юй «Книга обрядів та церемоній чиновника Лу»: «Він як людина – м'який та чесний...добродушний, а також стійкий». Династія Сун, Цзен Гун «Біографія Хунво»: «Бути спокійним, подорожуючи з компаньйонами, відразу не радіти, а лише згодом проявляти інтерес». Ша Дін «Повернення додому»: «(Фен Дашен) виглядає добродушним та спокійним, але як тільки його зачепити, він може погарячкувати не на жарт».

3. 和谐；和睦。汉 焦贛《易林·蒙之小畜》：“阴阳顺叙，以成和平。”《魏书·高宗纪》：“上下和平，民无怨谤。”清 吴伟业《赠文园公》诗：“君臣朋友尽和平，四海熙熙致清晏。”

Гармонійний, дружній, мирний, злагода. Династія Хань, Цяоюй «Мінлива Роща·Виховання малим»: «Послідовність в Інь та Янь, створює гармонію та мир». «Вей шу·Гао-цзун»: «Якщо буде мир на небі і землі, то в народі буде відсутній ненависті та нарікання». Династія Цін, у Вейе вірш «Подарувати сад літератури»: «Якщо правитель та міністри у мирі та згоді, то весь світ радісно бенкетує».

谓乐声平和，和顺。《国语·周语下》：“夫有和平之声，则有蕃殖之财。”唐 韩愈《荆潭唱和诗序》：“夫和平之音淡薄，而愁思之声要妙。”《老残游记》第十回：“凡笙篪所奏，无和平之音。”

Спокійний гармонійний, м'який, рівний (про звук у музиці), «Мова Царств·Царство Чжоу»: «Чоловік, який має гармонійний звук, то у нього

множиться і багатство». Династія Тан, Хань Юй «Пісня та про гору Цзіншань Мао Шисем»: «Чоловіка, котрий досяг гармонії, у музиці гіркі думки не бентежать». «Нотатки з подорожі Лао-цана» глава 10: «Там, де грає музика на кунхо, не має місця гармонії».

5. 平静安定。郁达夫《迷羊》：“我的稍稍恢复了一点和平的心里，这时候又起起波浪来了。”巴金《春》八：“海臣正和平地酣睡着。”

Тихий, спокійний. Юй Дафу «Заблукала вівця»: «Я тільки трішечки відновив спокій всередині себе, але в цей час все знову нахлинуло немов хвилі». Ба Цзін «Весна» розділ 8: «Хайчен спокійно спить міцним сном» (汉语大词典 2000: 1919).

Як зазначалося вище, основним номеном-вербалізатором концепту «мир» у сучасній китайській мові є лексема 和平, але для формування семантико-поняттєвої структури концепту «мир» спочатку слід виокремити ряд морфем-ієрогліфів, які мають значення «мир» у сучасній китайській мові.

Аналізуючи доступні лексикографічні матеріали, ми виявили, що концепт «мир» у китайській етнічній свідомості реалізується через кілька номенів-вербалізаторів, кожен із яких має семантику мир, а також певні конотативні відтінки. До таких лексем ми зараховуємо, зокрема, 和 (hé), 平 (píng), 睦 (mù).

Для встановлення значення ієрогліфів звернімося до словника «新华字典». Зокрема, номен 和 (hé) є полісемантичним, він має такі визначення:

1、相安，谐调：和美，和睦，和谐，和声，和合 (a.和谐；b.古代神话中象征夫妻相爱的两个神)，和衷共济。(мирні взаємини, гармонічний: миролюбний, мир, гармонійний (звук), гармонізувати, згода; (a) гармонія; б) духи з древніх легенд, що символізують кохання та гармонію серед закоханих); щиро допомагати один одному). 2、平静：温和，祥和，和平，和气，和悦，和煦。惠风和畅。(умиротворення(й): приємний (клімат), жити в щасті та згоді, мир, мирна атмосфера, радуватися, дружній (теплій), вітер легкий та прохолодний). 3、平息争端：讲和，和约，和议，和亲。(припинити конфлікт: обговорювати умови миру, мирний договір, згода про мир, дружній (близький). 4、数学上指加法运算中的得数：二加二的和是四。(математичне позначення числа, яке шукаємо під час додавання: 2+2=4, де число, яке шукаємо – 4). 5、连带：和盘托出(完全说出来)。(одно за одним, взаємопов'язаний: викласти все на чистоту (виговоритися). 6、连词，跟，同：我和老师打球。(з'єднувальне слово: з, разом: Я граю з учителем у м'яч). 7、介词，向，对：我和老师请教。(Прийменник: щодо..., з ким...у кого-чого... :

Я порадилася з учителем.). 8、指日本国: 和服 (日本式服装), 和文, 大和民族。(вказує на Японію. Елемент традиційного японського кімоно, японський текст, національність Ямато). 9、体育比赛不分胜负的结果: 和棋, 和局。(результат спортивних змагань, де немає переможця – нічия: зіграти партію внічию, мирне розв'язання (напр. конфлікту)). 10、搅拌、混合 (перемішування, змішування). 11、姓。(прізвище). (新华字典 2011)

Лексема 平 (píng) має одинадцять визначень:

1、不倾斜, 无凹凸, 像静止的水面一样: 平地, 平面, 平原。(не скошений (про річці), без опуклостей, бути в стані спокою наче вода, рівнина, площина і т.д.). 2、均等: 平分, 平行 (xíng)。抱打不平, 公平合理。(рівно, порівну: розподілити порівну, рівносильний (устар. йти спокійно, подорожувати благополучно), справедливий, розумний). 3、与别的东西高度相同, 不相上下: 平列, 平局, 平辈。(порівнюючи з іншими речами: однаковий, рівнозначний, ставити в один ряд, нічия, одного й того ж рангу). 4、安定、安静: 平安, 平服。(бути (стати) стійким, спокійний: благополуччя, змиритися). 5、治理, 镇压: 平定。(впорядковувати, пригнічувати, утихомирювати: заспокоювати. 6、抑止 (怒气): 他把气平了下去。заспокоювати гнів: Він заспокоївшись, спустився). 7、和好:

“宋人及楚人平”。(мир та згода: «жителі царства Сун досягли миру з жителями царства Чу»). 8、一般的, 普通的: 平民, 平庸, 平价, 平凡。(звичайний, загальноприйнятий: звичайний люд, заурядний, нормальна ціна, звичайний). 9、往常, 一向: 平生 (а. 从来; б. 终身), 平素。(зазвичай, до цих пір: все життя а) завжди або ніколи (перед запереченням); б) (все)життя, (все)століття, до кінця життя). 10、汉语四声之一: 平声, 平仄。(один з тонів у китайській мові: рівний тон (перший й другий тони в путунхуа), чергування рівних та ломаних тонів). 11、姓。(прізвище) (新华字典, 2011).

Висновки. Отже, у результаті аналізу словникових тлумачень основних номенів-вербалізаторів концепту «мир» була виявлена низка ознак, що входять до понятійної частини його структури, а саме: «відсутність війни/мир та злагода», «м'який/лагідний», «тихий/спокійний», «гармонійний», «рівний/рівноважувати».

Вищезазначені поняттєві ознаки є виокремленими із лексикографічних джерел, тобто вони є дефініційними. Отже, вони і становлять ядро концепту «мир» у сучасній китайській мові.

Подальше дослідження структури та формування периферії концепту вимагає більш детального аналізу промов та виступів у майбутніх працях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гудков Д. Б., Красных В. В. Русское культурное пространство и межкультурная коммуникация (Доклад на Ломоносовских чтениях, филологический факультет МГУ, 1996 г.). Москва, 1998. Вып. 2. С. 124–133.
2. Дука А. В. Политический дискурс оппозиции в современной России. *Журнал социологии и социальной антропологии*, Т.1. 1998. № 1. С. 37.
3. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград: Перемена, 2002. 477 с.
4. Клименко І. Теоретичні засади лінгвістичного аналізу політичного дискурсу. *Лінгвістичні студії*: збірник наукових праць Української преси. Вип. 19. 2009. С. 182–186.
5. Красных В. В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология: курс лекций. Москва: Гнозис, 2002. 284 с.
6. Кубрякова Е. С. Язык и знание. Москва, 2004. 380 с.
7. Лакофф Д. Метафоры, которыми мы живем. Москва, 1990. 374 с.
8. Нечипоренко Б. Ю. Сугестивна функція метафори в політичному дискурсі китайських ЗМІ. *Мова і культура* (науковий журнал). Т. IX (145). Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. С. 131–138.
9. Переверзев Е. В., Кожемякин Е. А. Политический дискурс: многопараметральная модель. *Вестник ВГУ. Серия: лингвистика и межкультурная коммуникация*. Белгород, 2008. № 2. С. 76.
10. Попова И. А., Стернин З. Д. Очерки по когнитивной лингвистике. Воронеж: ВГУ, 2001. 191 с.
11. Романюк А. Б., Заяць А. В. Аналіз досліджень політичного дискурсу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Інформаційні системи та мережі*. 2012. № 743. С. 200–209.
12. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
13. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2011. 348 с.
14. 汉语大词典 – 北京: 商务印书馆, 2000. 1250 页. (Великий словник китайської мови. Пекін: Шанвуйньшуагуань, 2000. 1250 с.).
15. 中国大百科全书 (简明版) /中国大百科全书出版社编辑部主编 – 北京: 中国大百科全书出版社, 1995. 1500页. (Велика енциклопедія Китаю (скорочений варіант) / Під редакцією редколегії видавництва «Велика китайська енциклопедія». Пекін: Видавництво «Велика китайська енциклопедія», 1995. 1500 с.).
16. 新华字典 – 北京: 商务印书馆, 2011. 711 页. (Новий словник китайської мови. Пекін: Шанвуйньшуагуань, 2011. 711 с.).

REFERENCES

1. Gudkov, D. B., Krasnykh, V. V. (1998). Russkoe kulturnoe prostranstvo i mezhkulturnaya komunikaciya [Russian cultural space and intercultural communication (Report at the Lomonosov readings, Faculty of Philology, Moscow State University, 1996)]. Moskva, Issue. 2, p. 124–133 [in Russian].
2. Duka, A. V. (1998). Politichesky kurs oppozicii v sovremennoy Rossii [The political discourse of the opposition in modern Russia]. Journal of Sociology and Social Anthropology. Vol. 1. No. 1, p. 37 [in Russian].
3. Karasik, V. I. (2002). Yazykovoy krug: lichnost, koncepti, discours [Language circle: personality, concepts, discourse]. Volgograd: Peremena. 477 p. [in Russian].
4. Klimenko, I. (2009). Teoretichni zasady lingvistichnoho analizu politichnoho discoursu [Theoretical foundations of linguistic analysis of political discourse]. Linguistic Studies: Collection of Scientific Papers of the Ukrainian Press. No. 19, p. 182–186 [in Ukrainian].
5. Krasnykh, V. V. (2002). Etnopsiholingvistika ta lingvokulturologia [Ethnopsycholinguistics and Linguoculturology: Lecture Course]. Moskva: Gnosis, 284 p. [in Russian].
6. Kubryakova, E. S. (2004). Yazik i znanie [Language and knowledge]. Moskva, 380 p. [in Russian].
7. Lakoff, D. (1990). Metafori ktorimi mi zhivem [Metaphors with which we live]. Moskva. 374 p. [in Russian].
8. Nechiporenko, B. Yu. (2010). Sugestivna funkcia metofor u politichnomu diskursi kitayskih ZMI [Suggestive function of metaphor in the political discourse of Chinese media]. Language and Culture. (Scientific journal). V. IX (145). Kyiv: Dmitry Burago Publishing House. P. 131–138 [in Ukrainian].
9. Pereverzev, E. V., Kozhemyakin, E. A. (2008). Politichesky diskurs: mnogoparametralnaya model [Political discourse: a multi-parameter model]. Bulletin of Voronezh State University, Series: Linguistics and Intercultural Communication. Belgorod, No. 2. P. 76 [in Russian].
10. Popova, I. A., Sternin, Z. D. (2001). Ocherki po kognitivnoy lingvistike [Essays on cognitive linguistics]. Voronezh: Voronezh State University. 191 p. [in Russian].
11. Romanyuk, A. B., Zaits, A. V. (2012). Analiz doslidzhen politichnoho diskursu [Analysis of political discourse research]. Bulletin of the National university "Lviv Polytechnic". Information systems and networks. No 743, p. 200–209 [in Ukrainian].
12. Selivanova, O. O. (2006). Suchasna lingvistika: terminologichna enciklopedia [Modern linguistics: a terminological encyclopedia]. Poltava: Environment-K, 2006. 716 p. [in Ukrainian].
13. Selivanova, O. O. (2011). Osnovy teorii movnoi komunikacii [Fundamentals of the theory of language communication]. Cherkasy: Yu. A. Chabanenko, 2011. 348 p. [in Ukrainian].
14. 汉语大词典 – 北京: 商务印书馆, 2000. 1250 页. Zhongguodacidian (Chinese Dictionary. Beijing: The Commercial Press, 2000. 1250 p.) [in Chinese].
15. 中国大百科全书 (简明版) / 中国大百科全书出版社编辑部主编 – 北京: 中国大百科全书出版社, 1995. 1500 页. Zhongguodabaikeshu (Encyclopedia of China (Concise Edition) / Editor-in-Chief, China Encyclopedia Publishing House. Beijing: China Encyclopedia Publishing House, 1995. 1500 p.) [in Chinese].
16. 新华字典 – 北京: 商务印书馆, 2011. 711 页. Xinhua zidian (Xinhua Dictionary. Beijing: The Commercial Press, 2011. 711 p.) [in Chinese].